

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

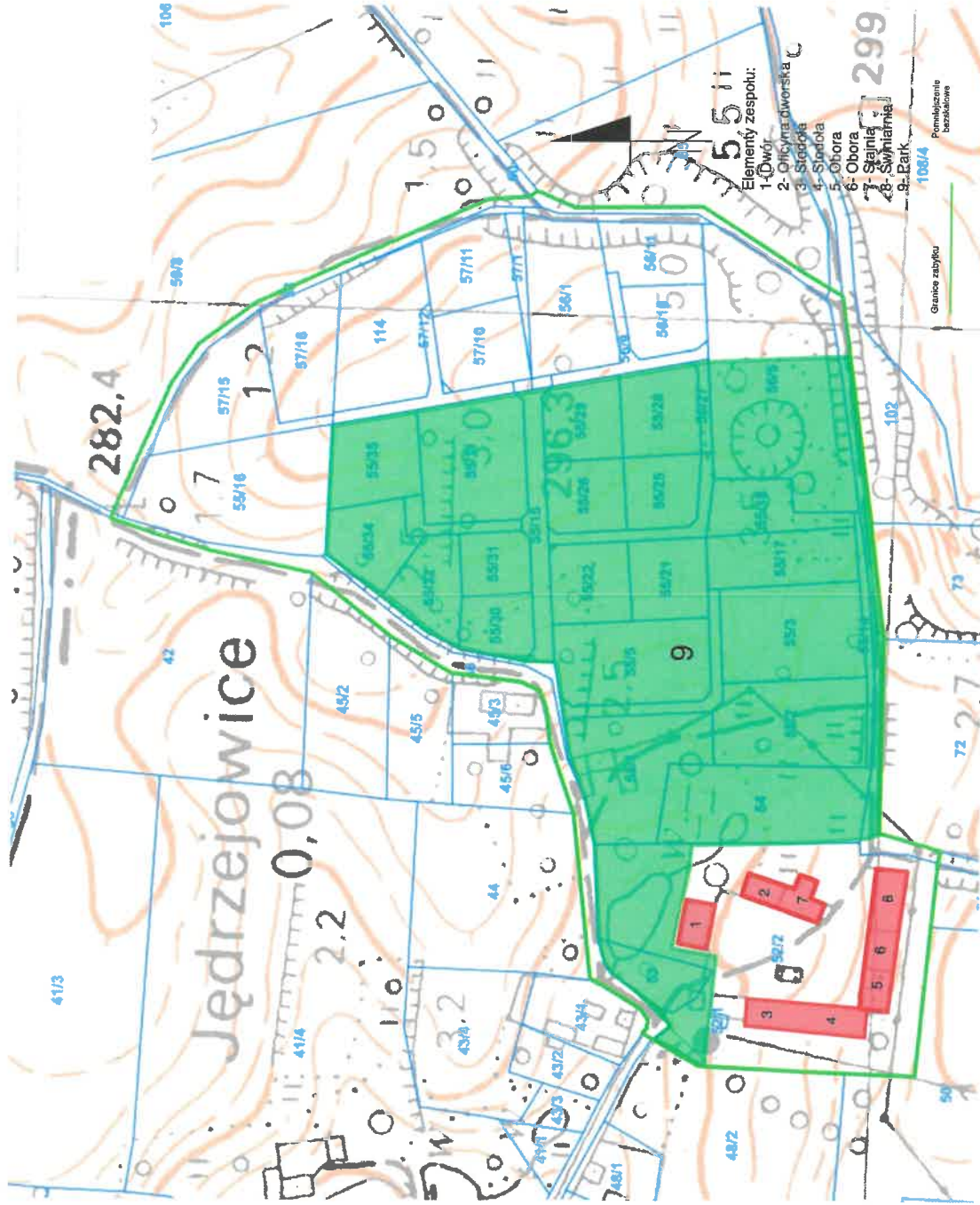
1. Nazwa

**HISTORYCZNY ZESPÓŁ BUDOWLANY DWORSKI W
JĘDRZEJOWICACH**

2. Czas powstania

XVIII/XIX w.

9. Materiały graficzne

3. Miejscowość

JĘDRZEJOWICE

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

województwo: **DOLNOŚLĄSKIE**

powiat: **DZIERŻONIOWSKI**

gmina: **DZIERŻONIÓW**

6. Współrzędne geograficzne

50°49'05"N 16°39'56"E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE

ROLNICZE

8. Stan zachowania

3

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

NAZWY: *Endersdorff villa* (1667 r.), *Endersdorff* (1785 r.), *Zakrzówek* (1945 r.), *Jędrzejowice* (1947 r.)

HISTORIA:

Niewielka miejscowość Jędrzejowice, powstała stosunkowo późno, jako osada skupiona wokół funkcjonującego tu na pewno już w XVIII-wieku folwarku, położonego we wschodniej części wsi. W 1629 r. jego posiadaczem był Hans von Logu, zaś w 1703 r. Kaspar Ernst von Frankenberg. W 1740 r. wieś znajdowała się w posiadaniu wdowy, hrabiny von Schlegenberg, kolejno zaś w rękach rodziny von Gellhorn. W latach 70. XVIII w. dobra w Jędrzejowicach przeszły we własność barona von Seydlitza, który był ich posiadaczem jeszcze w 1785 r. Wówczas też wieś zamieszkiwało 123 mieszkańców, w tym 14 zagrodników i 4 chałupników. W miejscowości funkcjonował wówczas również młyn wodny. Na przełomie XVIII i XX w. wzniesiono tu niewielki dwór. W 1830 r. właścicielką dóbr w Jędrzejowicach była pani von Fürstenberg, z domu hrabina von Schlabrendorff. Na terenie wsi znajdowało się wówczas oprócz dworu z folwarkiem 27 domów. W 1845 roku dobra rycerskie w Jędrzejowicach znajdowały się w posiadaniu pana Braulika. Kolejno stały się własnością członków rodziny von Münchhausen. W 1886 r. właścicielem dóbr rycerskich był Karl von Löbbecke, zaś kolejno Hugo von Löbbecke. Jego następcą, a jednocześnie właściciel pałacu w Żelaznie, stworzył majorat, w skład którego weszły również dobra w Jędrzejowicach. Do zakończenia II wojny miejscowy majątek pozostał w posiadaniu członków rodziny von Löbbecke, choć był często zarządzany przez zatrudnianych przez nich zarządców. Zachowany do dziś zespół dworski w Jędrzejowicach, składa się z wzniesionych na planie zbliżonym do czworoboku zabudowań dworskich, w skład których wchodzi skromny w swej bryle i formie dwór oraz zabudowania gospodarcze, tworzące dość obszerny majdan gospodarczy. Obiekty te pochodzą z końca XVIII oraz połowy XIX w. Wszystkie obiekty znajdują się w złym stanie zachowania i nie są użytkowane zgodnie ze swoim pierwotnym przeznaczeniem. Zatarła się również historyczna granica historycznego założenia.

Istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, źródła i literatura – załącznik do karty ewidencyjnej nr 1.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

12 czerwca 2023 r.

mgr Jędrzej Musiał

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 1

1. Miejscowość	JĘDRZEJOWICE	5. Nazwa zabytku (tak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	DZIERŻONIÓW	HISTORYCZNY ZESPÓŁ BUDOWLANY DWORSKI W JĘDRZEJOWICACH	ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA POSTULATY KONSERWATORSKIE ŹRÓDŁA I LITERATURA
3. Powiat	DZIERŻONIOWSKI		
4. Województwo	DOLNOŚLĄSKIE		

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA:

- przekształcenia istniejącego układu przestrzennego zespołu dworskiego;
- modernizacja istniejącej, historycznej zabudowy z wykorzystaniem materiałów i rozwiązań ahistorycznych;
- brak działań zmierzających do zachowania historycznych budynków gospodarczych i ich rozbiórkę;
- brak działań związanych z zachowaniem elementów zespołu dworskiego.

POSTULATY KONSERWATORSKIE:

- modernizacja istniejącej zabudowy dworu i folwarku z poszanowaniem substancji zabytkowej, bryły i formy;
- eliminacja elementów ahistorycznych, powstałych po 1945 r. niewpisujących się w historyczny zespół przestrzenny dworski;
- wykluczenie lokowania nowej, ahistorycznej i dekompozycyjnej zabudowy w granicach historycznego zespołu dworskiego;
- lokalizacja nowych obiektów tylko w miejscach obiektów historycznych, z powtórzeniem bryły i kubatury po rozpoznaniu historycznego zagospodarowania terenu;
- zachowanie oryginalnego rozplanowania i elementów parku dworskiego.

ŹRÓDŁA I LITERATURA:

- Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien, Breslau 1830.*
- Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien, 1845.*
- *Słownik geografii turystycznej Sudetów*, T. 20, *Masyw Ślęży, Równina Świdnicka, Kotlina Dzierżoniowska*, red. M. Staffa, Wrocław 2005.
- Zimmermann F. A., *Beiträge zur Beschreibung von Schlesien*, Bd. 5, Brieg 1785.

Kartografia

- *Messtischblatt Zobten 3015 [Neue Nr 5166]*, 1925 r.

12 czerwca 2023 r.

Opracowanie załącznika:
(data i podpis)

mgr Jędrzej Musiał

